

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1364/2024
22.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Милене Рашић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја у подстрекавању из члана 359. став 1. у вези члана 61. и 34. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД – адвоката Николе Јовића и бранилаца окривљеног АА – адвоката Мирослава Перковића и адвоката Апро Љубомира, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К ПО4 33/18 од 17.04.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 523/24 од 12.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 22.10.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К ПО4 33/18 од 17.04.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 523/24 од 12.07.2024. године и то браниоца окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД - адвоката Николе Јовића, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном постуку и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Мирослава Перковића у целости, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД – адвоката Николе Јовића **ОДБАЦУЈЕ**.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ као неблагоприятан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА адвоката Апро Љубомира, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К ПО4 33/18 од 17.04.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 523/24 од 12.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К ПО4 33/18 од 17.04.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја у подстрекавању из члана 359. став 1. у вези члана 61. и 34. КЗ, док су окривљени ББ, ВВ, ГГ и ДД оглашени кривим због извршења по једног кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ и изречене су им условне осуде и то: окривљеном АА тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 10 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 3 године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, а на основу члана 63. КЗ урачунато му је и време проведено на задржавању од 12.02.2018. године до 14.02.2018. године, док је према окривљеном ББ, ВВ, ГГ и ДД изречена условна осуда и то тако што су им утврђене казне затвора у трајању од по 6 месеци и истовремено одређено да се наведене казне неће извршити уколико окривљени у року од 2 године од дана правноснажности пресуде не изврше ново кривично дело. Према окривљеном АА, ББ и ВВ изречена је и мера безбедности забрана обављања службене дужности полицајца у МУП-у Републике Србије у трајању од 3 године од дана правноснажности пресуде, с тим да се у време трајања мере не урачунава време које буду провели на издржавању казне. Одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 523/24 од 12.07.2024. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Новом Саду – Посебно одељење за сузбијање корупције и бранилаца окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД и пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К ПО4 33/18 од 17.04.2024. године, потврђена.

Против напред наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости, поднели су у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП:

- заједнички бранилац окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД - адвокат Никола Јовић, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати на поновни поступак пред измењеним већем или исте преиначи у ослобађајуће;

- бранилац окривљеног АА – адвокат Мирослав Перковић, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе;

- бранилац окривљеног АА – адвокат Апро Љубомир, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи кривичне одговорности за дело које му се ставља на терет или исте укине и предмет врати надлежном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости заједничког браниоца окривљених АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД - адвоката Николе Јовића и браниоца окривљеног АА – адвоката Мирослава Перковића Врховном јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (чл. 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтев за заштиту законитости заједничког браниоца окривљених - адвоката Николе Јовића је неоснован у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема законом прописан садржај, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Мирослава Перковића је у целости неоснован, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Апро Љубомира неблаговремен.

Заједнички бранилац окривљених - адвокат Никола Јовић у поднетом захтеву за заштиту законитости означава повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да је опис радње подстрекавање потпуно изостао из изреке пресуде и да се не види на који начин и којим радњама су од стране окривљеног АА подстрекивани окривљени другог до петог реда и на које то одређено кривично дело, као и да је у погледу окривљених другог до петог реда потпуно изостао опис њиховог психичког односа према радњи извршења кривичног дела, поготово виност, као и да је потпуно погрешно опредељена корист која се прибавља неком лицу, а која корист је битан елемент кривичног дела злоупотреба службеног положаја.

На повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у захтеву за заштиту законитости указује и бранилац окривљеног АА – адвокат Мирослав Перковић наводима сличне садржине. Наиме и по ставу овог браниоца у изреци правноснажне пресуде није описана радња подстрекавања за коју је окривљени АА оглашен кривим.

Изложене наводе захтев за заштиту законитости заједничког браниоца окривљених - адвоката Николе Јовића и браниоца окривљеног АА – адвоката Мирослава Перковића, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Одредбом члана 359. став 1. КЗ прописано је да дело чини службено лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог.

Одредбом члана 34. КЗ прописано је у ставу 1. да ко другог са умишљајем подстрекне да изврши кривично дело казниће се казном прописаном за то кривично дело.

Подстрекавање као облик саучесништва у кривичном делу подразумева радњу којом се код другог ствара одлука да изврши одређено кривично дело или учвршћује идеја о извршењу кривичног дела, а у конкретном случају утврђено је да је окривљени АА творац идеје о делу и да је изричито и одређено манифестовао вољу да изврши кривично дело у питању обављајући телефонске разговоре са осталим окривљенима, а како је то ближе опредељено у изреци првостепене пресуде у тачкама од 1 до 4.

Наиме, из изреке правноснажне пресуде произлази да је АА службено лице распоређено на радном месту вође саобраћајног сектора, док су остали окривљени службена лица полицијски службеници Полицијске управе у ..., Полицијска станица ..., да су у критичним приликама били распоређени на радно место саобраћајни полицајац, да су умишљајем подстрекнути од стране окривљеног АА, да су невршењем своје службене дужности прибавили какву корист другом лицу и то: окривљени ДД ЂЂ;

окривљени ГГ ЕЕ; окривљени ВВ ЖЖ; окривљени ББ ЗЗ; и то на тај начин што су вршили контролу саобраћаја и што након уоченог саобраћајног прекршаја наведена лица (ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ) нису евидентирали у извештај на полеђини наведеног налога за извршење службеног задатка нити су против истих предузете мере предвиђене одредбама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, већ су наведена лица телефоном звала окривљеног АА, након чега је АА обављао разговоре са осталим окривљенима и то са сваким у различитим приликама, односно окривљени АА је са умишљајем подстрекао остале окривљене да невршењем службене дужности прибаве другима корист у виду непокретања прекршајног поступка након чега окривљени нису предузели службену радњу коју су били дужни да изврше, те да против одговорног извршиоца саобраћајног прекршаја предузму мере сходно одредбама Закона о безбедности саобраћаја на путевима и сходно члану 5. став 2. Правилника о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима и вођењу обавезних евиденција о примени посебних мера и овлашћења, а потом у извештају о поступању по налогу за извршење службеног задатка нису евидентирали примену полицијских овлашћења према учеснику у саобраћају којег су зауставили и контролисали, а што је били у обавези да учине, нити су против учесника у саобраћају који су учинили саобраћајне прекршаје предузели мере у виду покретања прекршајног поступка. При томе из изреке пресуде произлази да су сви окривљени били способни да схвате значај свог дела и да управљају својим поступцима, свесни свог дела и да је оно забрањено и хтели његово извршење,

Имајући у виду све наведено, по ставу Врховног суда, у изреци правноснажне пресуде стоје сви битни елементи кривичних дела за које су окривљени оглашени кривим, описана је и радња подстрекавања – окривљени АА са умишљајем подстрекао остале окривљене, на начин ближе описан у изреци пресуде. Такође описани су и сви субјективни елементи кривичног дела, па тако и виност окривљених, односно директни умишљај са којим су поступали.

Према томе, чињенични опис кривичних дела за које су окривљени оглашени кривим садржи сва законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, односно продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја у подстрекавању из члана 359. став 1. у вези члана 61. и 34. КЗ, како су то правилно нашли нижестепени судови, па Врховни суд, супротне наводе захтева заједничког браниоца окривљених - адвоката Николе Јовића и браниоца окривљеног АА - адвоката Мирослава Перковића којим се указује да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП оцењује као неосноване.

Врховни суд се није упуштао у оцену навода захтева заједничког браниоца окривљених – адвоката Николе Јовића у којем бранилац образлаже због чега сматра да је погрешно утврђена корист коју су окривљени прибавили трећим лицима, обзиром да на тај начин бранилац суштински указује на погрешно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, која не представља законски разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости заједничког браниоца окривљених - адвоката Николе Јовића је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и поступку пред апелационим судом – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Заједнички бранилац окривљених - адвокат Никола Јовић у поднетом захтеву за заштиту законитости нумерише повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а која представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца. Међутим, образлажући напред наведену повреду закона бранилац у суштини указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, оспоравајући доказну снагу транскрипата, односно снимљених разговора прибављених применом мера из члана 161. ЗКП. Поред изнетог, образлажући повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац указује и да су сви докази незаконити, јер су изведени након што је дошло до „незаконитог“ искључења јавности. На описани начин, по ставу овог суда, бранилац не указује на који начин су докази незаконити по свом начину прибављања или по форми, већ не указује повреду закона из члана 363. ЗКП.

Такође, овај бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости нумерише и образлаже повреду закона из члана 438. став 1. тачка б), члана 14., члана 451. став 1. и члана 460. став 1. ЗКП.

Како се, у смислу цитиране одредбе члана 485. став 4. ЗКП, захтев за заштиту законитости не може поднети због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (повреда закона из члана 440. ЗКП), као ни због повреда закона из члана 438. став 1. тачка б), члана 14, члана 451. став 1. и члана 460. став 1. и 363. ЗКП, то је Врховни суд, захтев заједничког браниоца окривљених - адвоката Николе Јовића, у напред наведеном делу, оценио као недозвољен.

Захтев за заштиту законитости заједничког браниоца окривљених – адвоката Николе Јовића у преосталом делу нема законом прописан садржај.

Наиме, овај бранилац у захтеву истиче и да је побијаним пресудама учињена повреда члана 32. Устава Републике Србије.

Међутим, како уз захтев бранилац окривљених није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, којом је утврђено да је окривљенима или другом учеснику у поступку повређено или ускраћено људско право или слобода које су зајемчена Уставом или Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и додатним протоколима, то захтев за заштиту законитости, и у овом делу, нема законом прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, којом је прописано да се у захтеву за заштиту законитости у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП мора доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Апро Љубомира је неблаговремен.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП прописано је да окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Овај рок важи и рачуна се исто и за браниоца окривљеног, с обзиром на одредбу члана 71. тачка 5) ЗКП, којом су права браниоца одређена и ограничена садржином права окривљеног.

Из списка предмета се утврђује да је окривљени АА пресуду Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 523/24 од 12.07.2024. године, примио дана 19.08.2024. године, а да је бранилац окривљеног, адвокат Апро Љубомир, поднео захтев за заштиту законитости непосредно Вишем суду у Новом Саду дана 26.09.2024. године.

Према наведеном, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Апро Љубомира, против означених правноснажних пресуда поднет је по протеклу законом прописаног рока за подношење истог, из члана 485. став 4. ЗКП, те је исти неблаговремен.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде, док је на основу члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Записничар – саветник,
Ирина Ристић, с.р.**

**Председник већа - судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**